

รายงานนวัตกรรม

รายงานผลการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม ประจำปี 2567

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5 W 1H ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นางวาสนา ไชยกุล
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ่ ปีงบประมาณ 2568

1. ชื่อนวัตกรรมเรียนรู้

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5 W 1H ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางวาสนา ไชยกุล

3. ระยะเวลาดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

เริ่มวันที่ 16 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2568

4. ที่มาและความสำคัญ

การอ่านมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้และความคิด บุคคลที่มีสมรรถนะการอ่านอย่างแท้จริง ย่อมสามารถนำประสบการณ์ ความรู้ และความคิดไปใช้ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียน การประกอบอาชีพในอนาคต ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างรู้เท่าทัน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนการสอนทุกวิชา ถ้าผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องทักษะการอ่าน ย่อมส่งผลเกี่ยวเนื่องถึงผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย จึงเป็นภาระงานสำคัญของครูที่จะต้องวางรากฐานให้ความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านให้กับผู้เรียนต่อไป

จากประสบการณ์สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ่ อำเภอม่วงสามสิบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เห็นได้จากการสอนอ่านวรรณคดีเรื่องต่างๆ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เมื่ออ่านจบผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาเรื่องที่เรียน ผู้เรียนบางคนอ่านได้ แต่ไม่รู้เรื่อง เพราะไม่เข้าใจเรื่องราว ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้การอ่านขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลการประเมินการอ่านรู้เรื่อง อยู่ในระดับปรับปรุง อีกด้วย

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจพื้นฐานของการอ่าน ที่จะทำให้เกิดสมรรถนะด้าน การอ่าน สำหรับการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนในการประเมินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการอ่านต่อไป ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่าน และให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน จึงมีความสนใจนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย พัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกฝนหรือปฏิบัติด้วยตนเอง เรียงลำดับจากง่ายไปยาก แบบฝึกทักษะจึงเป็นวิธีการที่สำคัญอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นิทานอีสปเป็นนิทานที่มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีตัวละครเป็นสัตว์ ซึ่งนอกจากจะมีเรื่องราวสนุกสนานแล้ว ยังมีคติสอนใจ สอดแทรกคติธรรมในการดำรงชีวิตได้ดี ซึ่งเหมาะกับการนำมาเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ให้รู้จักคิดในขณะที่อ่านและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย นิทานอีสปเป็นนิทานคติธรรมโบราณที่แพร่หลายทั่วโลก ผู้คนชื่นชอบเพราะความสนุกสนาน แต่ความสนุกสนานของนิทานเป็นเพียงกลวิธีที่ฉลาดแยบยลของผู้เล่าเท่านั้น แทนที่แท้จริง คือข้อคิดเตือนใจที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ยึดถือไว้ปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยสันติสุข การใช้สื่อนิทานอีสป เพื่อแก้ปัญหาการขาดความน่าสนใจของบทอ่านจับใจความ เพราะมีภาพสวยๆ และตัวละครจากสัตว์ต่างๆ ตรงกับความชอบและความสนใจของผู้เรียน เป็นการขจัดภาวะความน่าเบื่อในขณะที่อ่านได้เป็นอย่างดี และสามารถพัฒนาด้านการอ่านของผู้เรียนได้

เทคนิค 5W1H เป็นทฤษฎีที่มีความสอดคล้องกับการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านหนังสือและเป็นหัวใจของการอ่าน เพราะถ้าจับใจความสำคัญไม่ได้ ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จะจับใจความตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องทีอ่านอย่างคร่าวๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร เทคนิค 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น Where (ที่ไหน) สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น Why (ทำไม) สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ How (อย่างไร) รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้นว่ามีความเป็นไปได้ลักษณะใด

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าจึงพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 70 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สูงขึ้น

6. กลุ่มเป้าหมาย

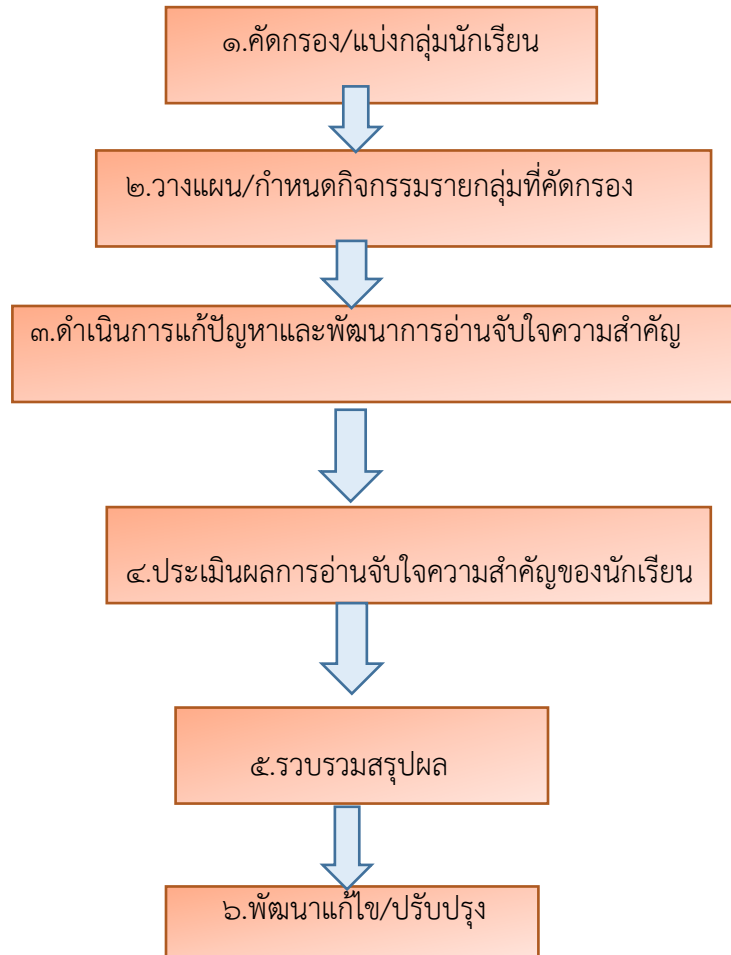
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 คน

๗. เครื่องมือที่ใช้ สื่อ-อุปกรณ์/ เครื่องมือ

ลำดับที่	ชื่อสื่อ-อุปกรณ์/เครื่องมือ และรายละเอียด
1	แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H
2	นิทานอีสป จำนวน 7 เรื่อง
3	แผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) จำนวน 11 ชั่วโมง
4	แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม

๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม

๑. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะในภาษาไทยได้มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปหลายอย่าง เช่น ชุดการฝึก ชุดแบบฝึก แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกหัด เป็นต้น ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

สุกิจ ศรีพรหม (๒๕๔๖ : ๖๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง การนำสื่อประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ของวิชามาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๔๖ : ๑๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และประมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบ และพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนไปสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

จิระเดช เหมือนสมาน (๒๕๕๑ : ๘) ได้สรุปความหมายของ แบบฝึกทักษะว่าเป็นงานหรือกิจกรรมที่ ครูผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนทำเพื่อฝึกทักษะการคิด-กระบวนการเรียนรู้ และทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไป แล้วให้เกิดความชำนาญถูกต้อง คล่องแคล่ว จนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปแก้ปัญหาได้โดยอัตโนมัติ

ดังนั้นสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะเป็นการที่ครูผู้สอนได้สร้างขึ้นมานำมาใช้กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความ เข้าใจในเรื่องที่เรียนมากยิ่งขึ้น

๒. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะมีประโยชน์เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา และสามารถที่จะ ทบทวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๒: ๑๘๐) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดแบบ ฝึกทักษะไว้ดังนี้

๑. ทำให้เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น
๒. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ตลอดจนสามารถช่วยให้นักเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของเขาด้วย
๓. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของเขาได้
๔. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
๕. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
๖. ช่วยให้เด็กสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง
๗. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆของนักเรียนได้ชัดเจน
๘. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มทีนอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้แบบฝึกในการช่วยเสริมให้นักเรียนจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่อง ที่เรียนได้มากขึ้นและนักเรียนให้ความสนใจและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ดีขึ้น

๓. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ทักษะในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาหลัก หรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยสามารถสรุปและถ่ายทอดใจความสำคัญนั้นด้วย ภาษาของตนเองได้ กล่าวโดยละเอียดคือ ความสามารถนี้ครอบคลุมถึงการระบุประเด็นหลัก สามารถแยกแยะได้ ว่าส่วนใดของเนื้อหาเป็นใจความสำคัญและส่วนใดเป็นส่วนขยาย การเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา: สามารถ เชื่อมโยงรายละเอียดต่างๆ ในเรื่องเข้ากับใจความสำคัญได้ การสรุปใจความ: สามารถย่อเนื้อหาที่อ่านให้เหลือ เฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญได้

การตีความ: สามารถเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ แม้ว่าจะไม่ได้กล่าวไว้อย่างตรงไปตรงมา

การจับลำดับเหตุการณ์ (ถ้ามี): สามารถเข้าใจและเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในเรื่องได้

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ การ ทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะช่วยให้เราสามารถประมวลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

๔. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ คือ ชุดกิจกรรม หรือแบบฝึกหัดที่ออกแบบมาเพื่อช่วย พัฒนาและเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน สามารถระบุใจความสำคัญ: ค้นหาและเข้าใจประเด็นหลักของเรื่องที่อ่าน

แยกแยะรายละเอียด: จำแนกส่วนที่เป็นใจความสำคัญออกจากส่วนที่เป็นรายละเอียด หรือส่วนขยาย

สรุปเนื้อหา: ย่อหรือถ่ายทอดเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง

ตีความ: เข้าใจความหมายที่ซ่อนอยู่ในบทความ หรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

จับลำดับเหตุการณ์: เข้าใจและเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง (ถ้ามี)

ลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ: อาจเป็นบทความสั้นๆ นิทาน ข่าวสาร บทสนทนา หรือเนื้อหาอื่นๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนคำถามที่หลากหลาย มักมีคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ เช่น คำถามเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม หรือคำถามให้สรุปใจความสำคัญ ตั้งชื่อเรื่อง หรือแสดงความคิดเห็นระดับความยากง่ายที่เหมาะสม ออกแบบให้มีความท้าทายที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยอาจเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายและค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้นมีเฉลย (บางครั้ง) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญช่วยให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถแยกแยะข้อมูลสำคัญได้ เพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระวิชา พัฒนาทักษะการสื่อสารช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดและความเข้าใจของตนเองได้อย่างชัดเจน เตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อและการทำงาน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนในระดับสูงขึ้นและการทำงานในอนาคต โดยสรุปแล้ว แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในระยะยาว

๕. นิทานอีสป มีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเหตุผลหลายประการ ดังนี้:

๑. การสอนคุณธรรมและคติสอนใจ นิทานอีสปมักจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคติสอนใจที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความอดทน การรู้จักประมาณตน การไม่ประมาท และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เรื่องราวที่เข้าใจง่ายและตัวละครที่เป็นสัตว์ทำให้เด็กและผู้ใหญ่สามารถเข้าถึงและจดจำบทเรียนเหล่านี้ได้ง่าย

๒. การพัฒนาความคิดและปัญญา: นิทานอีสปช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ในเรื่อง พิจารณาการกระทำของตัวละคร และเข้าใจผลลัพธ์ที่ตามมา ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา

๓. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เรื่องราวที่สนุกสนานและตัวละครที่เป็นสัตว์ในนิทานอีสปช่วยเปิดโลกจินตนาการให้กับเด็กๆ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

๔. การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม: นิทานอีสปเป็นวรรณกรรมอมตะที่ได้รับการแปลและเล่าขานในหลากหลายภาษาและวัฒนธรรม การอ่านนิทานอีสปจึงเป็นการเรียนรู้ภาษาและซึมซับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อีกด้วย

๕. การเป็นพื้นฐานทางวรรณกรรมนิทานอีสปเป็นต้นแบบของนิทานและเรื่องเล่าที่มีคติสอนใจมากมายในยุคต่อมา การทำความเข้าใจนิทานอีสปจึงช่วยให้เข้าใจพัฒนาการของวรรณกรรมประเภทนี้ได้ดียิ่งขึ้น

๖. ความบันเทิง นอกเหนือจากคุณค่าด้านการสอนแล้ว นิทานอีสปยังเป็นเรื่องราวที่สนุกสนานและเพลิดเพลิน เหมาะสำหรับทุกเพศทุกวัย

กล่าวโดยสรุป นิทานอีสปไม่ได้เป็นเพียงนิทานสำหรับเด็กเท่านั้น แต่เป็นแหล่งความรู้ คติสอนใจ และความบันเทิงที่มีคุณค่าเหนือกาลเวลา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณธรรม ปัญญา และจินตนาการของผู้คนมาอย่างยาวนาน

๖. เทคนิคคำถาม ๕W ๑H เป็น เครื่องมือหรือกรอบความคิดที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ หรือทำความเข้าใจปัญหาต่างๆ อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ โดยอาศัยการตั้งคำถามพื้นฐาน ๖ คำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นและรอบด้าน

คำถาม ๕W ๑H ประกอบด้วย:

Who (ใคร): ใครคือผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์นี้? ใครคือผู้กระทำ? ใครคือผู้ได้รับผลกระทบ?

What (อะไร): เกิดอะไรขึ้น? อะไรคือเหตุการณ์? อะไรคือปัญหา? อะไรคือสิ่งที่กำลังพิจารณา?

Where (ที่ไหน): เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ไหน? สถานที่ใดที่เกี่ยวข้อง?

When (เมื่อไหร่): เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่? ช่วงเวลาใดที่เกี่ยวข้อง?

Why (ทำไม): ทำไมเหตุการณ์นี้จึงเกิดขึ้น? อะไรคือสาเหตุ? อะไรคือแรงจูงใจ?

How (อย่างไร): เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไร? มีกระบวนการหรือวิธีการอย่างไร?

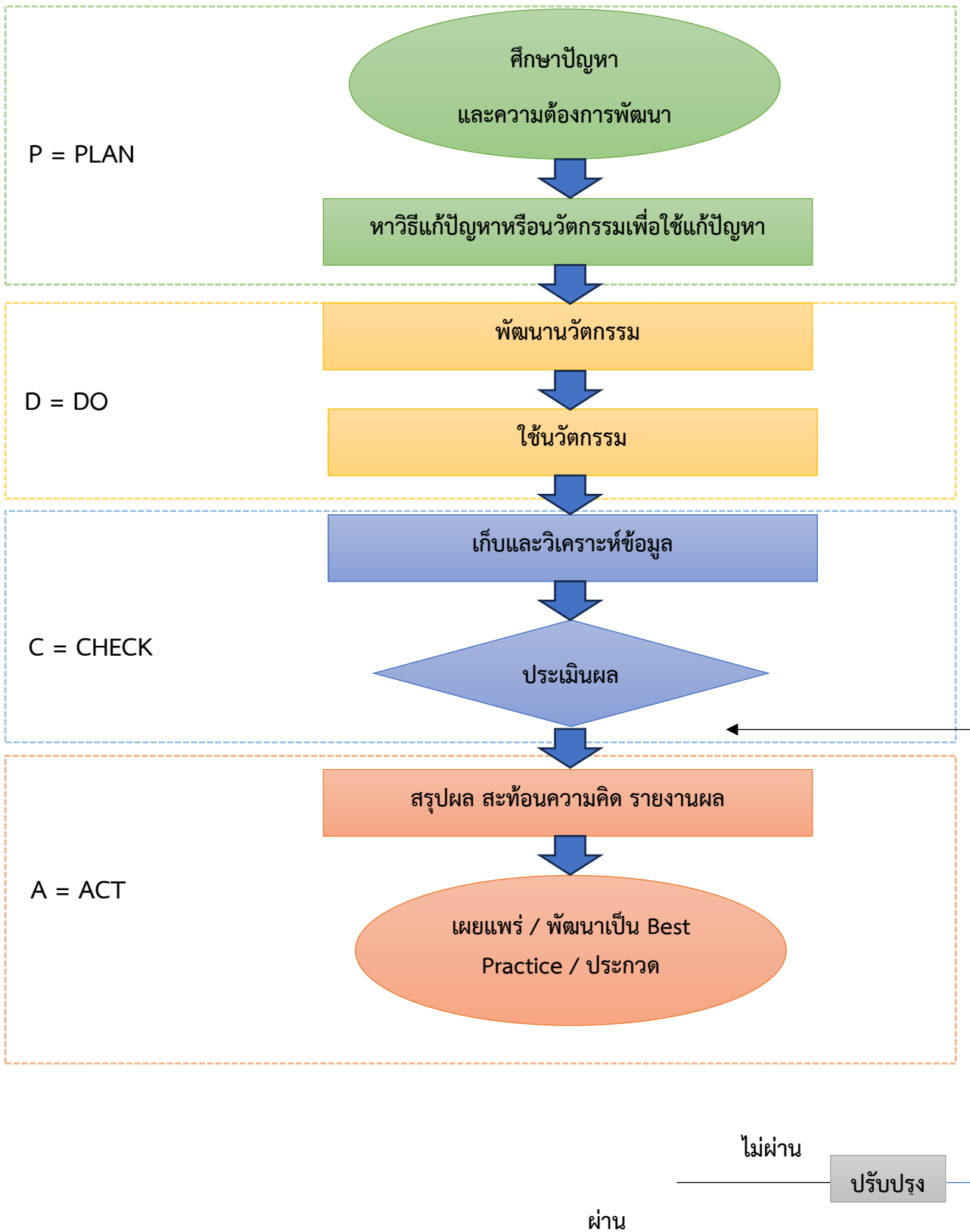
ความสำคัญและประโยชน์ของเทคนิค ๕W ๑H ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์อย่างรอบด้าน การตั้งคำถามเหล่านี้ช่วยให้เราพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน ไม่ตกหล่นข้อมูลสำคัญเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ สอบถาม หรือค้นหาข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์ ช่วยในการระบุปัญหา การตอบคำถามเหล่านี้สามารถช่วยให้เราเข้าใจขอบเขตและลักษณะของปัญหาได้อย่างชัดเจน สนับสนุนการวางแผน เมื่อเข้าใจสถานการณ์และปัญหาแล้ว เทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การใช้ ๕W ๑H เป็นกรอบในการนำเสนอข้อมูล ช่วยให้การสื่อสารมีความชัดเจน ครบถ้วน และเข้าใจง่าย ใช้ได้หลากหลายบริบท เทคนิคนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายสถานการณ์ เช่น การเขียนข่าว การสืบสวน การวางแผนธุรกิจ การวิเคราะห์โครงการ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้

โดยสรุป เทคนิคคำถาม ๕W ๑H เป็นเครื่องมือพื้นฐานแต่ทรงพลังที่ช่วยให้เราคิดอย่างเป็นระบบ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญ และทำความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการดำเนินงานและการตัดสินใจในชีวิตประจำวันและการทำงาน

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

ขั้นตอนการใช้พัฒนานวัตกรรม

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย “แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H” เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ PDCA ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน Plan (P) เป็นขั้นตอนในการวางแผนพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย
2. นำสภาพปัญหาที่พบจากการจัดการเรียนรู้ เข้าสู่กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ(PLC)

ระดับชั้นประถมศึกษา

3. หาวิธีแก้ปัญหาหรือนวัตกรรมเพื่อใช้แก้ปัญหา

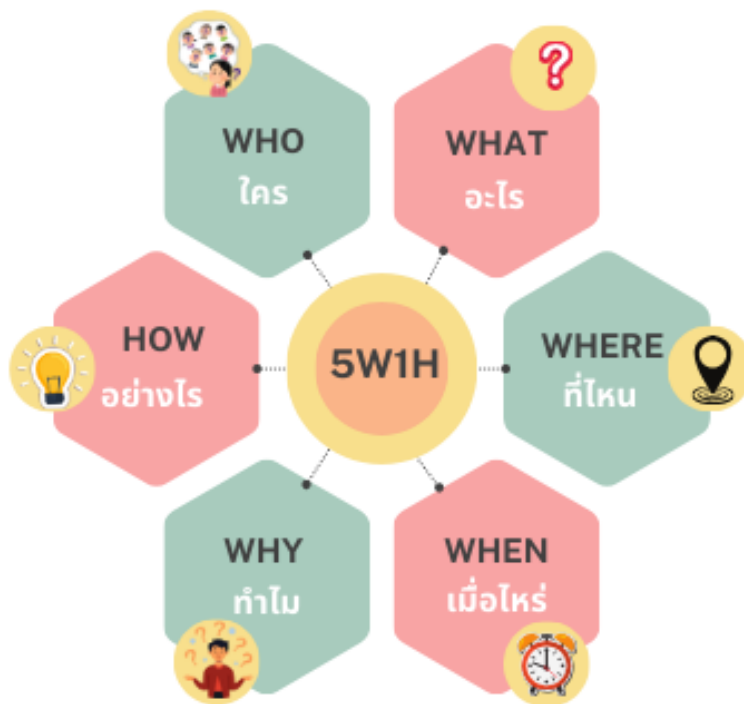
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน DO (D) เป็นขั้นตอนในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย “แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H” และนำนวัตกรรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H มีลำดับขั้นในการสร้าง ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและจุดประสงค์

- 1.2 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- 1.3 เลือกใช้เทคนิคคำถาม 5W1H เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

- 1.4 เลือกนิทานที่เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H จำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

1. นิทานอีสป เรื่อง เถาองุ่นกับแพะ
2. นิทานอีสป เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับพวงองุ่น
3. นิทานอีสป เรื่อง ต้นถั่วกับผู้คน
4. นิทานอีสป เรื่อง ต้นสนกับพวงหาม

5. นิทานอีสป เรื่อง นกยูงกับนกกระเรียน
6. นิทานอีสป เรื่อง เสือกับจระเข้
7. นิทานอีสป เรื่อง กบกับสิงโต

1.5 สร้างเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

2. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) จำนวน 11 ชั่วโมง โดยจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / สาระ / มาตรฐาน / ตัวชี้วัดปลายทาง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
4. สาระการเรียนรู้
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
7. ชิ้นงานหรือภาระงาน
8. กิจกรรมการเรียนรู้
9. สื่อการเรียนรู้
10. แหล่งเรียนรู้
11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มีลำดับขั้นในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา และการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

3.2 วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร พุทธศักราช 2551 และ หนังสือแบบเรียนภาษาไทย คู่มือครูภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

4. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ที่สร้างขึ้น มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้าสู่กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ชี้แจงข้อตกลง ทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียนและวิธีประเมินผลการเรียนรู้

5.2 ทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

5.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม จำนวน 11 ชั่วโมง

5.4 ทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จ (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน Check (C) เป็นขั้นตอนในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะผู้เรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไข Act (A) เป็นขั้นตอนในการสรุปผล สะท้อนความคิด ดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H นี้ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการอ่านเรื่องที่มีความยาว และสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ มีความกระตือรือร้นในการอ่าน การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าเรื่องที่ได้อ่านได้ อีกทั้งมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รวมไปถึงฝึกความกล้าแสดงออก เช่น การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งข้าพเจ้าได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีขั้นตอนใดที่ควรปรับปรุง หรือพัฒนาในขั้นตอนที่ติดอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น จัดทำรายงานผล และเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ทุกคน ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

๒. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H สูงขึ้น ทุกคน

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)

การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนเข้าใจวิธีการอ่าน ตอบคำถาม และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนางาน
๒. คณะครูให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรม
๓. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เคารพกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ทำให้บรรยายภาคในชั้นเรียนมีความสุข สนุกสนาน เป็นแรงเสริมในการกระตุ้นความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียน
๔. สื่อนวัตกรรมมีความน่าสนใจ
๕. เทคนิคการสอนที่นำมาใช้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
๖. ครูมีความพร้อมและความตั้งใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

(ลงชื่อ) วาสนา ไชยกุล ผู้พัฒนานวัตกรรม
(นางวาสนา ไชยกุล)

ภาคผนวก ก

นวัตกรรมการ/แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

WHEN WHAT WHERE
HOW WHY WHO

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

การอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ ผู้อ่านควรตั้งจุด มุ่งหมายในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีอ่าน และจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิค 5W1H มีส่วนประกอบ ดังนี้

- 1. Who (ใคร)** คือ บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบ หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ
 - ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง
 - ใครน่าจะเป็นคนที่ทำให้สถานการณ์นี้เกิดมากที่สุด
- 2. What (อะไร)** คือ ปัญหาสาเหตุที่เกิดขึ้น
 - เกิดอะไรขึ้นบ้าง
 - มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้
- 3. Where (ที่ไหน)** คือ สถานที่หรือตำแหน่งที่เกิดเหตุ
 - เรื่องนี้เกิดที่ไหน
 - เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใดมากที่สุด

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำชี้แจง อ่านนิทานอีสปต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามจากนิทาน ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

นิทานอีสป เรื่อง เกาสู่นกับแพะ

ณ บ้างแห่งหนึ่ง เกาสู่นเกาหนึ่งมีผลลูกห้อยอยู่หลายพวง และมีใบหนาแน่นมาก แพะตัวหนึ่งเดินมาเห็น ก็นึกอยากกิน จึงตะเลิมกิ่งก้าน และใบของเกาสู่นอย่างเอร็ดอร่อย เกาสู่นจึงพูดกับมันว่า "ทำไมเจ้ามากินใบของข้าจนแทบไม่เหลือเช่นนี้ แต่เอาเถอะ ถ้าวันใดที่ต้นของข้าโค่นลงกับพื้น ลูก ๆ ของข้าก็จะถูกไปทำเป็นไวน์ เพื่อราดศพของเจ้าในเทศกาลบูชาโยนในวันข้างหน้า เจ้าแพะงี้"

:: นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ::
หากเราทำร้ายผู้อื่นในวันนี้ วันข้างหน้าเขาอาจจะกลับมาทำร้ายเราบ้าง

:: แหล่งที่มา : นิทานอีสป ::
https://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail.php?page=4102

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทานอีสป ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

มาตอบคำถามจากนิทาน ด้วยเทคนิคคำถาม 5W1H

ใคร (Who).....
.....

ทำอะไร (What).....
.....

ที่ไหน (Where).....
.....

เมื่อไร (When).....
.....

ทำไม (Why).....
.....

ผลเป็นอย่างไร (How).....
.....

ภาพกิจกรรม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
เขต 1